



คุณสมบัติทางจิตมิติและองค์ประกอบของสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมตามแนวคิดความต่อเนื่อง
ของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรมสำหรับนิสิตปริญญาบัณฑิต

Psychometric Properties and Factor of Intercultural Competence Based on
the Intercultural Development Continuum for Undergraduate Students

พิสิษฐ บรรจง¹ ชมุตม์ มุทวงศ์² จุฑาทิพย์ เงินบำรุง³ พิชชานันท์ มหันตกาสี⁴ และ ณิชฎฐภรณ์ หลาวทอง^{5*}

Pisit Banchong¹ Chayut Mutuwong² Jutathip Ngoenbamrung³

Pitchanan Mahantagasi⁴ and Nuttaporn Lawthong^{5*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์คุณสมบัติทางจิตมิติและองค์ประกอบของสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมตามแนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรมสำหรับนิสิตปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จำนวน 131 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความตรงตามเนื้อหา การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์ค่าความยากอำนาจจำแนกโดยใช้ Graded-Response Model (GRM) ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อคำถามมีความตรงตามเนื้อหาทุกข้อ 2) จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ สมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การจัดการความขัดแย้ง (2) การเคารพความแตกต่างทางความคิด และ (3) การเคารพกติกาของสังคม 3) แบบวัดสถานการณ์ฯ มีค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคและวิธีการ expected a posteriori อยู่ในระดับปานกลาง และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาแบบแบ่งชั้นมีค่า .52 4) ผลการวิเคราะห์ข้อคำถามโดยใช้โมเดล GRM มีความเหมาะสม จำแนกความสามารถของผู้สอบได้ระดับพอใช้ 5) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างระดับชั้นปี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างชายและหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 6) คะแนนจากแบบวัดสถานการณ์ฯ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตอบตามความปรารถนาของสังคม

คำสำคัญ : แบบวัดสถานการณ์, สมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม, การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ, การตอบสนองความปรารถนาของสังคม

Article Info: Received 24 May, 2023; Received in revised form 8 December, 2023; Accepted 13 December, 2023

^{1 2 3 4} นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาวิธีวิทยาการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Master in Division of Methodology for Innovation Development in Education, Department of Educational Research and Psychology, Faculty of Education, Chulalongkorn University

Email: pisit.b@chula.ac.th, chayutmutuwong71@gmail.com, jutathip210@gmail.com, llbamllpitchanan@gmail.com

⁵ อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิธีวิทยาการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Lecturer in in Division of Methodology for Innovation Development in Education, Department of Educational Research and Psychology, Faculty of Education, Chulalongkorn University Email: nuttaporn.l@chula.ac.th

* Corresponding Author

Abstract

The purpose of this research is to analyze the psychometric properties and components of intercultural competence using the concept of the Intercultural Development Continuum. The sample consisted of 131 undergraduate students in the Faculty of Education. The research tool was a situational test for evaluating intercultural competence. Data were analyzed using content validity, Exploratory Factor Analysis (EFA), correlation coefficients, variance analysis, and difficulty and discriminant analysis using the Graded-Response Model (GRM). The research findings indicate that: 1) The questions were all content-valid. 2) Intercultural competence comprises three components, namely (1) conflict management, (2) respecting differences in ideas and (3) adhering to societal rules. 3) The situational assessment test showed internal consistency based on Cronbach's alpha, the expected a posteriori method was moderate, and the stratified alpha coefficient was determined to be .52. 4) The analysis of the test using the GRM model suggests that the questions were appropriate. 5) The comparison of the difference in mean scores between year levels did not show statistically significant differences at the .05 level, while the difference in mean scores between men and women was significantly different at the .05 level. 6) The results of the situational test for assessing intercultural competence showed no relationship with the social desirability test.

Keywords: situational test, intercultural competence, exploratory factor analysis, social desirability responding

บทนำ

โลกาภิวัตน์เป็นปรากฏการณ์ที่เปลี่ยนแปลงโลกในหลาย ๆ ด้าน ทำให้ผู้คนและวัฒนธรรมใกล้ชิดกันมากขึ้น ส่งผลให้การติดต่อและการแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้น กระบวนการของโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบต่อทุกแง่มุมของชีวิตรวมถึง เศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ในโลกปัจจุบันผู้คนจากวัฒนธรรมและภูมิหลังที่ต่างต่างก็มีปฏิสัมพันธ์กันบ่อยขึ้น และหลากหลายมากขึ้นกว่าเดิม ปฏิสัมพันธ์นี้มีทั้งผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบต่อสังคมรวมถึงประเทศไทย เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ได้รับผลกระทบอย่างมากจากกระบวนการโลกาภิวัตน์ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาซึ่งได้รับอิทธิพล ตะวันตก นำไปสู่ผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อวัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2545) ในขณะที่โลกาภิวัตน์ได้นำความคิดและโอกาสใหม่ ๆ แต่ก็มีความท้าทายที่สำคัญในการ รักษาบรรทัดฐานวัฒนธรรมของประเทศไทย

สมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมมีความสำคัญมากในโลกยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นความสามารถในการ สื่อสารและโต้ตอบกับผู้คนจากวัฒนธรรมที่ต่างต่างกันอย่างมีประสิทธิภาพในความรู้สึกต่าง ๆ ช่วยให้เข้าใจความ ต่างต่างทางวัฒนธรรมและทำงานร่วมกับผู้คนจากภูมิหลังที่หลากหลายเพื่อสร้างชุมชนที่แข็งแกร่งและเหนียวแน่น ยิ่งขึ้น สมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมยังสามารถส่งเสริมความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีและป้องกันการเลือก

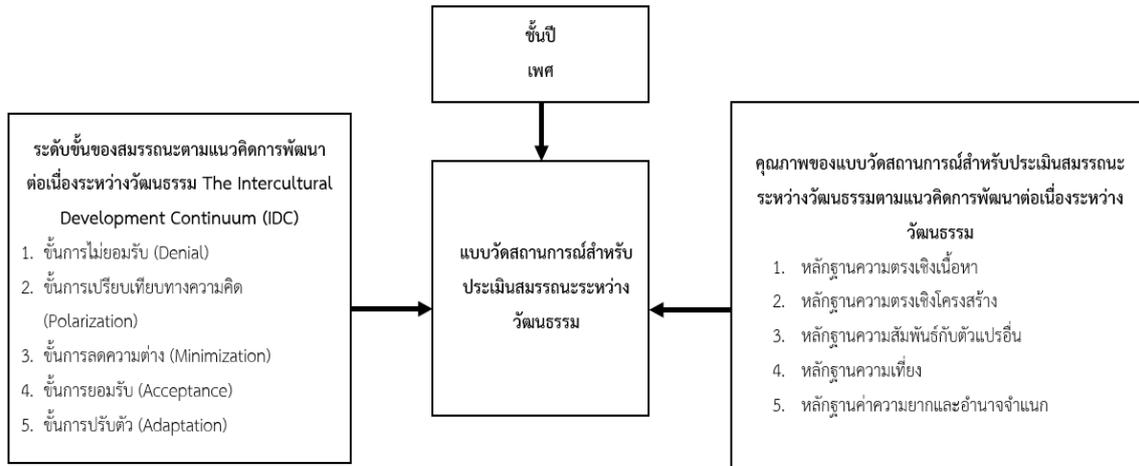
ปฏิบัติและอคติ หนึ่งในเหตุผลสำคัญที่การแสดงทางวัฒนธรรมมีความสำคัญมาก คือ ผู้คนจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันนั้นง่ายต่อการเชื่อมต่อ สมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมช่วยให้ผู้คนเข้าใจและชื่นชมวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และสื่อสารและโต้ตอบกับผู้คนจากภูมิหลังที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมตามแนวคิดดังกล่าวก็ได้พัฒนามาเป็น แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม The Intercultural Development Continuum (IDC) ของ Bennett (2013) ที่ประกอบไปด้วยระดับขั้น 5 ขั้น ได้แก่ 1) ขั้นการไม่ยอมรับ (Denial) 2) ขั้นการเปรียบเทียบทางความคิด (Polarization) 3) ขั้นการลดความต่าง (Minimization) 4) ขั้นการยอมรับ (Acceptance) และ 5) ขั้นการปรับตัว (Adaptation)

เรื่องสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมก็เป็นเรื่องที่สำคัญที่ประเทศไทยกำลังให้ความสนใจที่จะพัฒนาดังปรากฏในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 มียุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่เอื้อต่อการพัฒนาของผู้เรียนมุ่งเน้นไปที่การจัดการความขัดแย้งโดยวิธีการที่สงบสุขและกิจกรรมการสอนเพื่อเพิ่มความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภัยคุกคามใหม่ แผนการศึกษาฯ ยังเน้นการพัฒนาโลกและมาตรการที่แข็งแกร่งเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาภัยคุกคามต่าง ๆ รวมถึงมิติทางวัฒนธรรมที่ประกอบด้วยบรรทัดฐานค่านิยมภาษาและความเชื่อของสังคม วัฒนธรรมถูกมองว่าเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงของสังคมและเป็นมิติแห่งการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงในบริบทของสังคมและความต้องการของผู้คนในสังคม ในบริบทของประเทศไทยมุ่งเน้นไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมในประเทศซึ่งหมายความว่า การทำความเข้าใจความรู้ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นและชื่นชมคุณค่าความเชื่อการประนีประนอมความเป็นกลางและการจัดการความขัดแย้งเพื่อหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิด

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า เครื่องมือวัดสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมในการวัดสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมนั้น ควรให้โอกาสในการเลือกคำตอบที่สอดคล้องกับความคิดของผู้ตอบให้ได้มากที่สุด แบบวัดสถานการณ์ (situational test) จึงเหมาะกับการวัดสมรรถนะทางวัฒนธรรม ทำให้ได้เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรมนี้จะประนีประนอมกับอาจารย์และนิสิต โดยแบบวัดสถานการณ์นี้จะประกอบไปด้วย 5 ตัวเลือกที่มีการให้คะแนนลดหลั่นกันไปตามระดับขั้นตามแนวคิดความพัฒนาต่อเนื่องระหว่างวัฒนธรรม (The Intercultural Development Continuum: IDC) ซึ่งได้แก่ 1) ขั้นการไม่ยอมรับ (Denial) 2) ขั้นการเปรียบเทียบทางความคิด (Polarization) 3) ขั้นการลดความต่าง (Minimization) 4) ขั้นการยอมรับ (Acceptance) และ 5) ขั้นการปรับตัว (Adaptation) โดยผู้วิจัยได้ออกแบบข้อคำถามและตัวเลือกที่ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดอคติที่เกิดจากการตอบตามความต้องการของสังคม (Social Desirability Bias) ซึ่งจะทำให้เป็นประโยชน์ในการเป็นข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความสามารถระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ในการวัดสมรรถนะดังกล่าวต่อไป

ภาพ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย



วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตปริญญาบัณฑิต
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตปริญญาบัณฑิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

สมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม หมายถึง สมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมตามแนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม (The Intercultural Development Continuum: IDC) ประกอบไปด้วย 5 ระดับ ได้แก่ ขั้นการไม่ยอมรับ (Denial), ขั้นการเปรียบเทียบทางความคิด (Polarization), ขั้นการลดความต่าง (Minimization), ขั้นการยอมรับ (Acceptance) และขั้นการปรับตัว (Adaptation) ที่มุ่งเน้นถึงความสำคัญของการรับรู้และชื่นชมมุมมองที่หลากหลาย รวมถึงสามารถพัฒนาความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในสถานะที่ต้องเผชิญกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นทักษะที่เป็นประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ของการศึกษาทางสังคม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การจัดการความขัดแย้ง หมายถึง ทักษะการแก้ปัญหาที่ดีเพื่อจัดการความขัดแย้งที่มีประสิทธิภาพ ทำความเข้าใจผู้อื่น และมีความสามารถในการปรับตัว (2) การเคารพความแตกต่างทางความคิด หมายถึง การรับรู้และรับทราบถึงมุมมอง ความเชื่อ และมุมมองที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล มีความเต็มใจที่จะยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลายในเรื่องต่างๆ เช่น ค่านิยม ความคิด และ (3) การเคารพกติกาของสังคม หมายถึง การรับทราบและปฏิบัติตามแนวทาง กฎเกณฑ์ และบรรทัดฐานที่ชุมชนหรือสังคมกำหนด ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบทางกฎหมายและบรรทัดฐานทางสังคมที่มีส่วนช่วยในการรักษาความสงบเรียบร้อย และความสามัคคีภายในชุมชนหรือประเทศ วัดโดยแบบวัดสถานการณ์จำนวน 12 ข้อ ระดับการตอบมี 5 ระดับ ตามแนวคิด IDC

แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม The Intercultural Development Continuum (IDC) โดย Bennett (2013) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ เห็นคุณค่า มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันกับบุคคลที่มีภูมิหลัง

ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย รวมถึงทักษะในการปรับตัวให้เหมาะสม ซึ่งครอบคลุมถึงวิถีชีวิตที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ความสัมพันธ์ทางสังคม และความเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับแง่มุมทางวัฒนธรรมที่ครอบคลุมบรรทัดฐาน ค่านิยม ภาษาและสัญลักษณ์และความเชื่อ ประกอบไปด้วย 5 ระดับ ได้แก่ 1. ขั้นการไม่ยอมรับ (Denial) 2. ขั้นการเปรียบเทียบทางความคิด (Polarization) 3. ขั้นการลดความต่าง (Minimization) 4. ขั้นการยอมรับ (Acceptance) และ 5. ขั้นการปรับตัว (Adaptation)

คุณภาพของแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตปริญญาบัณฑิต หมายถึง การตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติ ได้แก่ 1) หลักฐานความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) 2) หลักฐานความตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) 3) หลักฐานความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์กับตัวแปรการตอบตามความปรารถนาของสังคม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของตัวแปรขั้นปีและเพศ 4) หลักฐานความเที่ยง ด้วยวิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) และวิธีการ expected a posteriori (EAP) สำหรับแต่ละองค์ประกอบย่อย ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาแบบแบ่งชั้น (stratified alpha coefficient) สำหรับภาพรวมทั้งฉบับ 5) หลักฐานค่าความยากด้วยพารามิเตอร์ความยาก (b_i) และอำนาจจำแนกด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม (item total correlation) และพารามิเตอร์อำนาจจำแนก (a_i)

วิธีการวิจัย

ประชากรและตัวอย่างวิจัย

ประชากร คือ นิสิตปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง จำนวน 1,981 คน

ตัวอย่างวิจัย คือ นิสิตปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 131 คน ในงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ระหว่างเพศและชั้นปี และใช้จำนวนตัวอย่างวิจัยเป็น 10 เท่าของข้อคำถาม (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2561) จึงสามารถคำนวณตัวอย่างวิจัยได้ทั้งสิ้นอย่างน้อย 120 คน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการขาดหายของตัวอย่างวิจัย (mortality) ซึ่งมีอิทธิพลต่อความตรงภายในของการวิจัย (วรณี แกมเกตุ, 2555) ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดตัวอย่างวิจัยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 10 รวมทั้งสิ้น 131 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 2 ตอน ประกอบด้วย 1) แบบวัดการตอบตามความปรารถนาของสังคม จำนวน 6 ข้อ ในรูปแบบมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ (Likert's scale) และ 2) แบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วย 5 ตัวเลือก ที่มีลักษณะการให้คะแนน คือ ระดับการไม่ยอมรับ (Denial) ให้ 1 คะแนน ระดับการเปรียบเทียบทางความคิด (Polarization) ให้ 2 คะแนน ระดับการลดความต่าง (Minimization) ให้ 3 คะแนน ระดับการยอมรับ (Acceptance) ให้ 4 คะแนน และระดับการปรับตัว (Adaptation) ให้ 5 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือ และตรวจสอบหลักฐานความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดสถานการณ์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการสอนสังคมศึกษาจำนวน 2 ท่าน และเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดและประเมินผลจำนวน 1 ท่าน เป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม

กับตัวเลือกในข้อคำถามแต่ละข้อ โดยใช้สูตรคำนวณค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา Content validity index (CVI) และ คัดเลือกตัวแปรที่มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหารายข้อ (item-level CVI หรือ I-CVI) เท่ากับ 1.00 เนื่องจากมีผู้เชี่ยวชาญอยู่ระหว่าง 3 - 5 คน และ คำนวณค่า S-CVI เท่ากับข้อคำถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินว่าเกี่ยวข้องกับหัวข้อ ข้อคำถามทั้งหมด (Polit & Beck, 2017) โดยผลการตรวจสอบหลักฐานความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดสถานการณ์ พบว่า ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหารายข้อ (I-CVI) ของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 คน มีค่าเท่ากับ 1 ทั้ง 12 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังนั้นจึงส่งผลให้ ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือทั้งหมด (scale-level CVI หรือ S-CVI) มีค่าเท่ากับ 1 สามารถนำข้อคำถามไปใช้ได้ 12 ข้อ ตัดออก 0 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 100

2. นำแบบวัดสถานการณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิตปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์

3. คัดเลือกผลการตอบที่ผู้ตอบตอบคำถามครบถ้วน จากการตอบทั้งหมด 131 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) สถิติบรรยายได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิงได้แก่ การทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้โปรแกรม SPSS 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยใช้โปรแกรม SPSS และ 3) การวิเคราะห์ข้อคำถามโดยใช้ Graded-Response Model (GRM) โดยใช้โปรแกรม RStudio

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) โดยใช้การสกัดองค์ประกอบแบบ principle component analysis และหมุนแกนแบบตั้งฉากแบบ varimax rotation เริ่มต้นจากการวิเคราะห์ข้อคำถามทั้งหมด 12 โดยใช้เกณฑ์ขั้นต่ำของน้ำหนักองค์ประกอบมีค่ามากกว่า .30 พบว่า มีข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ ที่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่ ข้อที่ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 และ 12 ผลการวิเคราะห์พบว่า มี 3 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 หมายถึง การจัดการความขัดแย้ง ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 2, 3, 5 และ 8 องค์ประกอบที่ 2 หมายถึง การเคารพความแตกต่างทางความคิด ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 7 และ 12 และองค์ประกอบที่ 3 หมายถึง การเคารพกติกาของสังคม ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 4 และ 6 ทั้งสามองค์ประกอบอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 23.56 ของตัวแปรสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม และมีค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคสำหรับสามองค์ประกอบเท่ากับ .45 .51 และ .44 ตามลำดับ น้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถาม 8 รายการของแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1

น้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถาม 8 รายการของแบบวัดสถานการณืสำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม

ข้อคำถามที่	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2	องค์ประกอบที่ 3
2	.705		
3	.590		
4			.787
5	.607		
6			.768
7		.776	
8	.543		
12		.822	

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดสถานการณืสำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม

การตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดสถานการณืสำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม โดยการวิเคราะห์ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha method: α) พบว่าแต่ละองค์ประกอบมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .45, .51 และ .44 ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบวัดสถานการณืฯ ตามทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบด้วยวิธีการ expected a posteriori (EAP) แต่ละองค์ประกอบมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .50, .48 และ .61 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) โดยค่าความเที่ยงแบบทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบสามารถเทียบเคียงได้กับความเที่ยงในทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมจึงสามารถใช้วิธีการแปลผลแบบเดียวกันได้ (Adams, 2005) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาแบบแบ่งชั้น (stratified alpha coefficient) มีค่าเท่ากับ .52 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง (Cronbach, Schönemann, & McKie, 1965) ผลการตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดสถานการณืสำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2

ผลการตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดสถานการณืสำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม

องค์ประกอบ	จำนวนข้อคำถาม	ความแปรปรวน	อำนาจจำแนก	α	r_{xx}	stratified alpha coefficient
องค์ประกอบที่ 1 การจัดการความขัดแย้ง	4	11.82	.20-.34	.45	.50	
องค์ประกอบที่ 2 การเคารพความแตกต่างทางความคิด	2	4.81	.34*	.51	.48	.52
องค์ประกอบที่ 3 การเคารพกติกาของสังคม	2	4.62	.28*	.44	.61	

หมายเหตุ : * มีค่าอำนาจจำแนกทั้งสองข้อเท่ากัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อคำถามโดยใช้โมเดล Graded-Response Model (GRM)

ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของข้อคำถามด้วย Graded-Response Model ของแบบวัดสถานการณ์ฯ โดยใช้โปรแกรม RStudio นั้นมีรายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3

ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของข้อคำถามในแบบวัดสถานการณ์ฯ

ข้อ	α	β_1	β_2	β_3	β_4
2	1.53	-1.67	-1.38	-0.98	-0.32
3	0.92	-3.55	-1.93	-0.12	0.33
4	0.37	-5.69	-3.88	-1.61	1.44
5	0.66	-3.22	-1.35	-0.11	1.30
6	0.36	-5.80	-3.85	-1.31	2.03
7	0.25	-7.26	-3.68	0.78	3.94
8	0.38	-8.21	-2.65	-1.96	-0.97
12	0.29	-8.77	-4.94	-2.42	1.70
M	0.59	-5.52	-2.96	-0.97	1.18

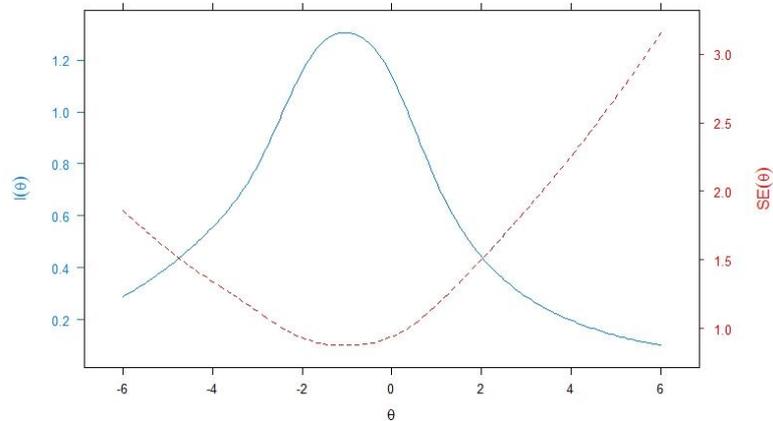
ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องกลมกลืนของข้อคำถามที่ใช้โมเดล GRM พบว่า ทุกข้อสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2/df < 2$, RMSEA < .05 และ $p > .05$)

จากตารางที่ 3 แสดงค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก ค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบประกอบด้วยพารามิเตอร์ความชันร่วมของข้อคำถาม (α) และค่าพารามิเตอร์เทรชโฮลด์ (threshold) ของแต่ละรายการคำตอบ ($\beta_1, \beta_2, \beta_3$ และ β_4) เมื่อพิจารณาโมเดล GRM พบว่า เทรชโฮลด์มีการเรียงลำดับชั้นอย่างเหมาะสม กล่าวคือ รายการคำตอบมีการเรียงลำดับตามระดับความสามารถที่ต้องใช้ในการตอบข้อคำถามจากค่าต่ำไปค่าสูง และแต่ละข้อมีการกระจายของผลการตอบที่หลากหลายในแต่ละระดับความสามารถ เมื่อพิจารณาค่าเทรชโฮลด์ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง -8.77 ถึง 3.94 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -2.07 และค่าอำนาจจำแนกซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.25 ถึง 1.53 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.59 พบว่า ค่าเทรชโฮลด์และค่าอำนาจจำแนกเป็นไปตามเกณฑ์ กล่าวคือ ข้อคำถามมีความเหมาะสมและสามารถจำแนกความสามารถของผู้สอบได้ในระดับพอใช้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2563)

การวิเคราะห์สารสนเทศของข้อสอบ พบว่า มีค่าสารสนเทศเท่ากับ 1.31 หมายถึง แบบวัดสถานการณ์ฯ สามารถให้สารสนเทศของผู้สอบที่มีความสามารถค่อนข้างอ่อน ($\theta = -1.9$) ได้ดีที่สุด กราฟสารสนเทศและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของแบบวัดสถานการณ์ฯ เป็นดังภาพ 2

ภาพ 2

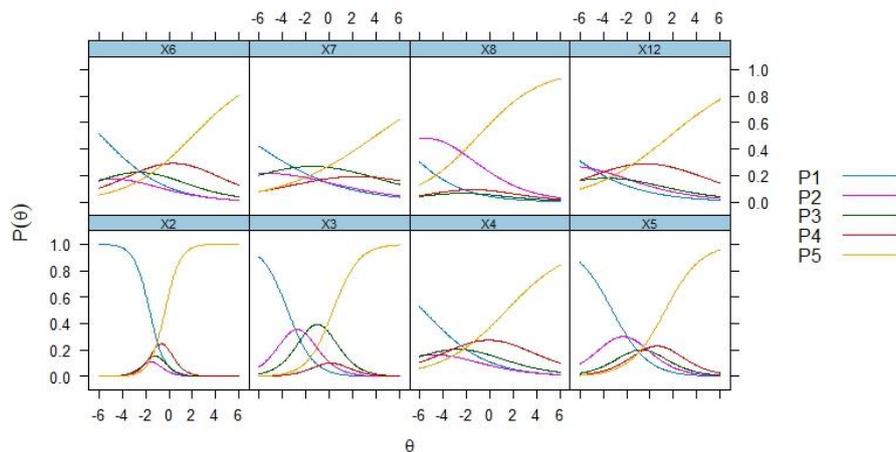
กราฟพารามิเตอร์และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของแบบวัดสถานการณ์ฯ



นอกจากนี้กราฟพารามิเตอร์เทอร์ซไฮลด์ของข้อคำถามทั้งหมดแสดงดังภาพ 3 โดยมีตัวอย่างข้อคำถามที่ 3 และกราฟพารามิเตอร์เทอร์ซไฮลด์ภายในข้อที่ 3 ของแบบวัดสถานการณ์ฯ แสดงดังภาพ 4

ภาพ 3

กราฟพารามิเตอร์เทอร์ซไฮลด์ของข้อคำถามทั้งหมด



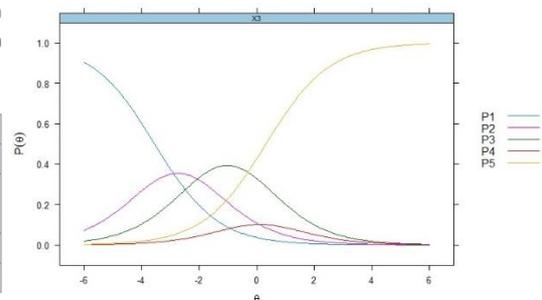
ภาพ 4

ตัวอย่างข้อคำถามที่ 3 และกราฟพารามิเตอร์เทอร์ซไฮลด์ภายในข้อที่ 3 ของแบบวัดสถานการณ์ฯ

ข้อที่ 3 จากสถานการณ์ “อาจารย์มอบหมายให้นักศึกษา course project ซึ่งเป็นงานที่ต้องทำร่วมกันระหว่าง นิสิตต่างสาขา โดยแต่ละคนมีหน้าที่แตกต่างกันตามความถนัดในแต่ละวิชาเอก ส่วนตัวนิสิตมีความคิดว่า สามารถทำงานคนเดียวได้เอง “ไม่ต้องแบ่งหน้าที่กับเพื่อนและไม่ต้องการทำงานกลุ่ม”

ข้อใดตรงกับความคิดเห็นหรือการตัดสินใจของนิสิตมากที่สุด

1.	นิสิตคิดว่าสามารถทำงานคนเดียวได้เพราะ ไม่อยากพึ่งพาคนอื่น
2.	นิสิตเลือกทำงานกับเพื่อน แต่คิดว่าการทำงานคนเดียวสะดวกและรวดเร็วกว่า
3.	นิสิตเลือกที่จะทำงานกลุ่มตามหน้าที่ที่ได้รับเนื่องจากทุกคนมีหน้าที่ที่รับผิดชอบของตนเอง อยู่แล้ว
4.	นิสิตเลือกทำงานร่วมกับเพื่อน เพราะช่วยกันทำอาจจะทำงานเสร็จเร็วกว่า
5.	นิสิตพยายามหาวิธีในการทำงานร่วมกับเพื่อน เพื่อให้งานได้ประสิทธิภาพมากที่สุด



ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม ระหว่างระดับชั้นปีกับเพศ

ผลการวิเคราะห์ความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนระหว่างกลุ่มพบว่า คะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดสถานการณ์ฯ ของนิสิตแต่ละระดับชั้นปีและเพศมีความเป็นเอกพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Levene's Statistic ($F_{\text{ชั้นปี}}$) = 1.55, $p = .19$, $F_{\text{เพศ}} = 2.37$, $p = .10$) ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ ANOVA

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดสถานการณ์ฯ ระหว่างระดับชั้นปีพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.28$, $p = .06$) ขณะที่ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดสถานการณ์ฯ ระหว่างเพศ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยของเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.76$, $p = .03$) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดสถานการณ์ฯ สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม ระหว่างระดับชั้นปีกับเพศแสดงดังตาราง 4

ตาราง 4

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดสถานการณ์ฯ ระหว่างระดับชั้นปีกับเพศ

ชั้นปี	M	SD	Source	SS	df	MS	F	p
1	28.54	4.03	Corrected Model	206.54	4	51.64	2.28	0.06
2	28.92	5.06	Intercept	49844.37	1	49844.37	2198.93	0.00
3	31.12	3.37	ชั้นปี	206.54	4	51.64	2.28	0.06
4	34.20	4.32	Error	2856.11	126	22.67		
5	30.63	5.07	Total	116859.00	131			
รวม	29.47	4.85	Corrected Total	3062.66	130			
เพศ	M	SD	Source	SS	df	MS	F	p
ชาย	28.04	5.63	Corrected Model	169.75	2	84.87	3.76	0.03
หญิง	30.51	4.16	Intercept	77857.65	1	77857.65	3444.90	0.00
LGBTQ+	29.13	4.38	เพศ	169.75	2	84.87	3.76*	0.03
รวม	29.47	4.85	Error	2892.91	128	22.60		
			Total	116859.00	131			

หมายเหตุ : * $p < .05$

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตอบตามความปรารถนาของสังคม (social desirability) กับคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างการตอบตามความปรารถนาของสังคมกับคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม มีค่าเท่ากับ -0.156 ($p = 0.075$) ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ผลการตอบของผู้ตอบแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับการตอบตามความปรารถนาของสังคม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบประเด็นน่าสนใจดังนี้

1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม

ผลการวิเคราะห์พบว่า มี 3 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 หมายถึง การจัดการความขัดแย้ง องค์ประกอบที่ 2 หมายถึง การเคารพความแตกต่างทางความคิด และองค์ประกอบที่ 3 หมายถึง การเคารพกติกาของสังคม ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและมีความสอดคล้องขององค์ประกอบ รวมทั้งลักษณะคำถามที่เหมาะสมกับแต่ละองค์ประกอบ ที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านที่ได้ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา รายชื่อของการตั้งคำถาม ตัวเลือก การใช้ภาษา และความเหมาะสม นอกจากนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของแบบวัดสถานการณ์ฯ ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงถึงความตรงเชิงโครงสร้าง สอดคล้องกับ ศิริชัย กาญจนวาสิ (2556) ที่ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจว่าเป็นการแสดงหลักฐานความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลที่ได้หากโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูล จะบ่งชี้ได้ว่าโมเดลองค์ประกอบเป็นหลักฐานสำหรับการยืนยันองค์ประกอบ ทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย จากผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามดังตาราง 1 จึงแสดงได้ว่าแบบวัดมีความตรงเชิงโครงสร้าง

2) ผลการตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม

ผลการตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม โดยการวิเคราะห์ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha method: α) พบว่าแบบวัดสถานการณ์ฯ จำนวน 8 ข้อ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาแบบแบ่งส่วน (stratified alpha coefficient) มีค่าเท่ากับ $.52$ (ศิริชัย กาญจนวาสิ, 2556) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าความเที่ยงแบบทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบสามารถเทียบเคียงได้กับความเที่ยงในทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมจึงสามารถใช้วิธีการแปลผลแบบเดียวกันได้ (Adams, 2005)

3) ผลการวิเคราะห์แนวโน้มการตอบโดยใช้โมเดล Graded-Response Model (GRM)

ผลการวิเคราะห์ข้อคำถามด้วย Graded-Response Model ของแบบวัดสถานการณ์ฯ ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องกลมกลืนของข้อคำถามว่าทุกข้อสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2/df < 2$, RMSEA $< .05$ และ $p > .05$) มีค่าเทรซไฮสต์ อยู่ระหว่าง -8.77 ถึง 3.94 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -2.07 และค่าอำนาจจำแนกซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.25 ถึง

1.53 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.59 พบว่า ค่าเทรซโฮลต์และค่าอำนาจจำแนกเป็นไปตามเกณฑ์ กล่าวคือ ข้อคำถามมีความเหมาะสม และสามารถจำแนกความสามารถของผู้สอบได้ในระดับพอใช้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2563) การวิเคราะห์สารสนเทศของข้อสอบพบว่า มีค่าสารสนเทศเท่ากับ 1.31 หมายถึง แบบวัดสถานการณ์ฯ สามารถให้สารสนเทศของผู้สอบที่มีความสามารถค่อนข้างไปทางอ่อน ($\theta = -1.9$) ได้ดีที่สุด

4) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม ระหว่างระดับชั้นปีกับเพศ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดสถานการณ์ฯ ระหว่างระดับชั้นปีพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.28, p = .06$) ซึ่งหมายถึงระดับชั้นปีไม่ได้มีผลต่อคะแนนของแบบวัดสถานการณ์ฯ สอดคล้องกับผลการวิจัยของซุตินันท์ จันทรเสนานนท์ (2554) ศึกษาสมรรถนะเชิงวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาทั้ง 4 ภูมิภาค พบว่าระดับชั้นที่แตกต่างกันมีระดับความสูงต่ำของสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมแตกต่างกัน แต่ไม่ได้พบว่าระดับชั้นที่สูงขึ้นจะมีแนวโน้มที่จะมีระดับสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมที่สูงกว่ากัน ยกตัวอย่างเช่น นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่วนใหญ่มีระดับสมรรถนะเชิงวัฒนธรรมในระดับสูงมาก แต่นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่มีระดับสมรรถนะเชิงวัฒนธรรมในระดับต่ำมากสอดคล้องกับ Dunbar และ Hoang (2019) ทำการศึกษา Intercultural competence and demographic factors: Examining the effects of age, gender, and geographic location พบว่า อายุไม่ได้เป็นตัวแปรที่เป็นตัวทำนายสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดสถานการณ์ ระหว่างเพศ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยของเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.76, p = .03$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Solhaug & Kristensen (2020) ที่ศึกษาเรื่อง “Gender and intercultural competence: Analysis of intercultural competence among upper secondary school students in Denmark and Norway.” พบว่า ระหว่างเพศหญิงกับเพศชายมีความสามารถในเชิงวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยพบความแตกต่างทางเพศอย่างมีนัยสำคัญในแง่ของความสามารถในเชิงวัฒนธรรม และสอดคล้องกับ Xuechen Yuan (2020) ที่ศึกษาเรื่อง “It was Neither Confucian nor Confusion: Dynamics of Intercultural Sensitivity among East-Asian Students at Canadian Universities” พบว่า เพศของนักเรียนมีบทบาทในการทำนายความไวระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural sensitivity) ซึ่งเพศที่แตกต่างกันจะมีบุคลิกภาพทั่วไปและประเภทอารมณ์ต่างกัน ทั้งนี้มาจากปัจจัยในเรื่องของประสบการณ์ของการเผชิญหน้าระหว่างวัฒนธรรมซึ่งได้รับคำแนะนำจากการรับรู้ที่ได้มาจากการขัดเกลาทางเพศ และไปในทิศทางเดียวกันการขัดเกลาทางคุณลักษณะทางวัฒนธรรมที่ถูกสร้างขึ้นโดยความคาดหวังทางเพศ ในทางบทบาทหน้าที่และพฤติกรรม

5) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตอบตามความปรารถนาของสังคม (social desirability) กับคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างการตอบตามความปรารถนาของสังคมกับคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมฯ มีค่าเท่ากับ -0.156 ($p = .075$) ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ผลการตอบของผู้ตอบแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่าง

วัฒนธรรมฯ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตอบตามความปรารถนาของสังคม ซึ่งเป็นหลักฐานว่าแบบวัดสถานการณ์สามารถวัดสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมฯ ของผู้ตอบได้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนาแบบวัดสถานการณ์สำหรับประเมินสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดความต่อเนื่องของการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตปริญญาบัณฑิตที่มีจำนวนข้อคำถาม 8 ข้อ ที่ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติ มีสัมประสิทธิ์แอลฟาแบบแบ่งชั้น เท่ากับ .52 จึงมีความเหมาะสมในการนำไปใช้กับนิสิตนักศึกษาที่อยู่ในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

2. คณาจารย์สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมให้นิสิตเพื่อพัฒนาสมรรถนะของนิสิตให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน โดยพิจารณาจากองค์ประกอบของสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมทั้ง 3 องค์ประกอบ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่เอื้อต่อการพัฒนาของผู้เรียนมุ่งเน้นไปที่การจัดการความขัดแย้งโดยวิธีการที่สงบสุข

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมายในการศึกษาขององค์ประกอบของสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม จึงใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) ในช่วงเริ่มต้น ดังนั้นในการศึกษาระยะต่อไปควรวិเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ในการตรวจสอบองค์ประกอบของสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม และใช้ในกระบวนการพัฒนาเครื่องมือภายหลังที่มีการคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเรียบร้อยแล้ว

2. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในนิสิตปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งเพียงสถาบันเดียว อาจจะไม่ใช้ตัวแทนของประชากรกลุ่มใหญ่ จึงควรเพิ่มจำนวนตัวอย่างวิจัยขนาดใหญ่ที่มีความเป็นวิวิธพันธ์ (Heterogeneous sample) เพื่อให้การประมาณค่ามีความน่าเชื่อถือตลอดช่วงของความสามารถ และเกิดประโยชน์ต่อสังคมในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579)*. สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

ชุตินันท์ จันทรเสนานนท์. (2553). *การพัฒนาแบบวัดสมรรถนะเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา*.

[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2561). *การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580. (2561, 13 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนที่ 82. หน้า 1-6

วรรณิ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2563). *ทฤษฎีการทดสอบแนวใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Adams, R. J. (2005). Rediability as a measurement design effect. *Studies in Educational Evaluation*, 31, 162-172. <https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2005.05.008>.
- Bennett, M. (2013) *Basic concepts of intercultural communication: Paradigms, principles, & practices*. Boston: Intercultural Press.
- Cronbach, L. J., Schönemann, P., & McKie, D. (1965). Alpha coefficients for Stratified-Parallel Tests. *Educational and Psychological Measurement*, 25(2), 291–312. <https://doi.org/10.1177/001316446502500201>.
- Dunbar, N. E., & Hoang, L. M. (2019). Intercultural competence and demographic factors: Examining the effects of age, gender, and geographic location. *Journal of Intercultural Communication Research*, 48(4), 323-345.
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2017). *Nursing Research: Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice*. (10th ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Solhaug, T., & Kristensen, N. N. (2020). Gender and intercultural competence: Analysis of intercultural competence among upper secondary school students in Denmark and Norway. *Educational Psychology*, 40(1), 120–140. <https://doi.org/10.1080/01443410.2019.1646410>.
- Yuan, X. (2022). *It was Neither Confucian nor Confusion: Dynamics of Intercultural Sensitivity among East-Asian Students at Canadian Universities*. [Master's thesis, Lakehead University]. ResearchGate. <https://www.researchgate.net/publication/364331085>.